

WORKSHOP: LOCURI ÎN AFARA LIMITEI / PLACES OUT OF THE LIMIT

Anda-Ioana SFINTEȘ

Cecretător dr. arh. / *Researcher PhD. Arch.*

anda.sfinteș@gmail.com

Workshop-ul „Locuri în afara limitei”, organizat în perioada 31 martie – 13 aprilie 2014 de *Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”* în colaborare cu *Muzeul Național al Țăranului Român*, a fost parte a evenimentului „Spațiul muzeal la limită” dedicat aniversării a 150 de ani de la înființarea învățământului românesc de arhitectură.

Workshop-ul a pus în discuție provocările pe care le ridică arhitecturii tendința contemporană a muzeelor de a-și depăși limitele fizice, căutând răspunsuri posibile la întrebări precum:

Cum negociază arhitectura limitele instituționale ale muzeului?

Care sunt mesajele ce pot fi transmise prin intermediul arhitecturii în afara limitelor?

Cum poate contribui arhitectura la transmiterea mesajului muzeal?

Tema pusă în discuție a prins contur prin propriile căutări ale participanților, prin modul subiectiv în care fiecare a perceput și înțeles discursul muzeal al *Muzeului Național al Țăranului Român* ca punct de plecare, fapt pentru care articolul de față urmărește întreaga activitate ce s-a desfășurat în cadrul atelierelor.

Keywords: muzeu, workshop, loc, limită, mesaj, negociere, interpretare

The workshop „Places beyond the threshold”, held between March 31 and April 13, 2014 by The University of Architecture and Urbanism „Ion Mincu” in collaboration with The National Museum of the Romanian Peasant, was part of the event „The Museum Space at its Boundaries” dedicated to the anniversary of 150 years since the foundation of the Romanian architectural teaching. The workshop addressed the challenges raised to architecture by the contemporary tendency of institutions (in this case – of museums) to go beyond their physical boundaries, searching for possible answers to questions such as:

How does architecture negotiate the institutional boundaries of the museum?

Which are the messages that can be transmitted through architecture beyond the boundaries?

How can architecture contribute to the communication of the museum message?

The theme proposed was shaped by the individual searches of the participants, through their subjective way of perceiving and understanding the museum discourse of The National Museum of the Romanian Peasant as a starting point, and because of that the present article follows the entire activity that took place during the workshops.

Keywords: museum, workshop, place, limit, message, negotiation, interpretation

Spațiul muzeal contemporan nu mai este definit prin existența unor limite puternice. Până nu demult, acestea nu numai că decupau un spațiu protejat, ci și marcau o barieră între publicul larg și publicul elitist (sau cel puțin avizat, cunoscător) căruia muzeul i se adresa. Muzeul contemporan iese acum în întâmpinarea unui public divers printr-o serie de activități menite să stabilească relații mai ales cu alte categorii de utilizatori în afara vizitatorilor propriu-ziși. Muzele contemporane devin, astfel, nu numai instituții publice, ci pentru public (vezi Barrett 2011). Organizarea de festivaluri, târguri, workshop-uri, amplasarea de sateliți în cadrul unor manifestări culturale sau în incinta unor clădiri ce adăpostesc alte tipuri de funcțiuni decât cele direct vizate prin tematica muzeului contribuie la sporirea vizibilității acestuia în spațiul public și/sau spațiul social. Muzeul se apropie de comunități diverse pe care astfel le deservește, răspunzând unor nevoi și cerințe specifice ale acestora. Extinderea manifestărilor instituționale dincolo de limite are un rol important inclusiv în extinderea rolurilor muzeului la nivel nu numai cultural și educațional, ci și social, politic sau economic.

Workshop-ul „Locuri în afara limitei” a pus în discuție provocările pe care aceste tendințe le pot ridica arhitecturii contemporane, adresând participanților întrebarea: *Cum poate însoți arhitectura tendințele contemporane instituționale de depășire a limitelor fizice?* Workshop-ul, organizat în perioada 31 martie – 13 aprilie 2014 de *Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”* în colaborare cu *Muzeul Național al Țăranului Român*, a fost parte a evenimentului „Spațiul muzeal la limită” dedicat aniversării a 150 de ani de la înființarea învățământului românesc de arhitectură. Organizarea acestui workshop a pornit de la ideea muzeului contemporan viu, ce dialoghează cu publicul său și îl implică în negocierea sensului expunerilor, tematicii într-un cadru ce depășește limitele fizice

The contemporary space of the museum is no longer defined by the existence of strong boundaries. Until recently, they not only demarcated a protected space, but also marked a barrier between the general public and the elite (or at least the connoisseurs) to whom the museum was addressed to. The contemporary museum goes beyond its walls now and offers, to a diverse public, a series of activities aiming to establish intercommunication especially with other categories of users besides its proper visitors. The contemporary museums, thus, become not only public institutions, but also institutions for the public (see Barrett 2011). Holding festivals, fairs, workshops, locating satellites during cultural manifestations or inside buildings that house other types of functions besides those regarding the theme of the museum contribute to the enhancement of its visibility in the public space and/or in the social space. The museum gets closer to various communities which, hence, it serves, responding to their specific needs and requirements. Extending the institutional manifestations beyond the boundaries has an important role inclusively in extending the role of the museum not only from a cultural or educational point of view, but also from a social, politic or economic one.

The workshop „Places beyond the threshold” put forward the challenges raised by these tendencies in the contemporary architecture, addressing the participants the question: How can architecture join the contemporary institutional tendencies of going beyond their physical boundaries?

The workshop „Places beyond the threshold”, held between March 31 and April 13, 2014 by The University of Architecture and Urbanism „Ion Mincu” in collaboration with The National Museum of the Romanian Peasant, was part of the event „The Museum Space at its Boundaries” dedicated to the anniversary of 150 years since the foundation of the Romanian architectural teaching. The organization of this workshop had as a starting

ale muzeului propriu-zis. Deschiderea d-lui director al Muzeului Național al Țăranului Român – Virgil Ștefan Nițulescu – către propunerea de colaborare a permis, în cadrul workshop-ului, conceperea unor proiecte în jurul unui discurs muzeal clar, într-un context din păcate mult prea puțin exploatat în România: acela al unui muzeu creat pe principiile noii muzeologii (în care vizitatorul deține poziția centrală, punându-se accent pe interpretare, pe construirea, împărtășirea și negocierea sensurilor și valorilor, pe participare etc – vezi Bollo și Dal Pozzolo 2005, MacDonald 2006, Vergo 2006 [1989], Mason 2006, Ravelli 2006). Colaborarea cu MNȚR a vizat, totodată, recunoașterea importanței teoretice și practice a unor noi manifestări conexe (atelieri de creativitate, târguri, festivaluri etc.) la nivel național. MNȚR desfășoară astfel de activități, iar propunerea unui obiect de arhitectură care, prin conceptul său, să facă trimitere la discursul muzeal, la misiunile muzeului și la valorile promovate de acesta marchează nu numai posibilitățile de extindere dincolo de limite într-un mod semnificativ, ci și – mai ales – implicațiile acestei ieșiri în afara zidurilor la nivel social și cultural, într-o abordare multidisciplinară.

Urmărindu-se o reanalizare a rolului arhitecturii și a legăturii acesteia cu discursul muzeal, participanților li s-au adresat, ca puncte de plecare, următoarele întrebări:

Cum negociază arhitectura limitele instituționale ale muzeului?

Care sunt mesajele ce pot fi transmise prin intermediul arhitecturii în afara limitelor?

Cum poate contribui arhitectura la transmiterea mesajului muzeal?

point the idea of the living contemporary museum that addresses to its public and engages them in negotiating the meaning of the exhibitions, the theme in a setting that goes beyond the physical boundaries of the proper museum. The openness of Mr. Virgil Ștefan Nițulescu – the director of The National Museum of the Romanian Peasant – to the workshop collaboration proposal allowed the conception of designs around a clear museum discourse, in a context unfortunately much too less exploited in Romania: that of a museum created on the basis of a new museology (in which the visitor is the main actor, emphasizing the interpretation, construction, sharing and negotiation of meanings and values, the active participation etc. – see Bollo and Dal Pozzolo 2005), MacDonald 2006, Vergo 2006 [1989], Mason 2006, Ravelli 2006). The collaboration with MNȚR regarded, also, the national recognition of the theoretical and practical importance of the new related manifestations (creativity workshops, fairs, festivals etc.). MNȚR holds such activities and designing an architectural object that, through its concept, would refer to the museum discourse, to the missions of the museum and the values it promotes marks not only the meaningful possibilities of extension beyond the boundaries, but also – especially – the social and cultural implications of such a step out beyond the walls, in a multidisciplinary approach.

Aiming at reanalyzing the role of architecture and its connection with the museum discourse, we address to the participants, as starting points, the following questions:

How does architecture negotiate the institutional boundaries of the museum?

Which are the messages that can be transmitted through architecture beyond the boundaries?

How can architecture contribute to the communication of the museum message?

Discursul muzeal

Discursul muzeal al *Muzeului Național al Țăranului Român* urmărește încă liniile conceptuale stabilite de Horia Bernea (primul director al muzeului înființat în 1990): conceperea unui muzeu în spirit țăranesc, a unui muzeu firesc, însușirea condiției sărace, acceptarea perisabilității, trimiterea la normele vieții țăranesti, facilitarea confruntării cu obiectul (Bernea, Nicolau și Huluță 2001). Istoria muzeului (considerat a fi continuatorul *Muzeului de Etnografie, de Artă Națională, Artă Decorativă și Artă Industrială*, înființat de Alexandru Tzigara-Samurcaș în 1906) a fost acceptată și integrată în discursul muzeal, înființarea devenind „o recuperare și, în același timp, un fel de a curăți locul, un fel de a readuce o atmosferă normală și un fel de a gândi normal într-un spațiu plin de sechele” (Pleșu în Nicolescu f.d.), clădirea muzeului adăpostind, în perioada 1953-1989, muzee ale regimului comunist.

Scopul lui Bernea a fost acela de a-l face pe omul actual să înțeleagă „cât de sărac este în comparație cu strămoșii săi” (Bernea 2001, 33), determinându-l să își întoarcă atenția către trecut și să caute în propriile amintiri chei de descifrare a expunerii.

Muzeul afișează atât cadrul vieții tradiționale de zi cu zi, cât și manifestările spirituale ale acesteia, rolul important al credinței fiind marcat inclusiv prin amplasarea la parter (ca bază a existenței) a expunerii *Legea Creștinească*, în timp ce etajul I este dedicat *Legii Vieții*.

Pentru a facilita înțelegerea legăturii dintre discursul muzeal și obiectele propuse în cadrul workshop-ului vom relua, pe scurt, o serie de idei ce stau în spatele fiecărei săli a muzeului:

The Museum Discourse

The discourse of The National Museum of the Romanian Peasant still follows the conceptual guidelines introduced by Horia Bernea (the first director of the museum established in 1990): the conception of a museum in a peasant spirit, of a natural museum, the appropriation of the condition of poverty, the acceptance of perishability, the reference to the norms of the peasant life, the facilitation of the direct confrontation with the object (Bernea, Nicolau, and Huluță 2001). The history of the museum (considered to be the successor of The Museum of Ethnography, of National Art, Decorative Art and Industrial Art, established by Alexandru Tzigara-Samurcaș in 1906) has been accepted and embodied in the museum discourse, the establishment becoming „a recovery and, in the same time, a way of cleaning out the place, a way of reviving a feeling of normality and a sane way of reasoning in a space full of scars” (Pleșu in Nicolescu f.d.), the building of the museum sheltering, between 1953-1989, museums of the communist regime.

Bernea’s goal was to make the actual man to understand „how poor he is in comparison with his ancestors” (Bernea 2001, 33), determining him to look back towards the past and to look, in his own memories, for reading cues of the exhibition.

*The museum exhibits both the frame of the traditional every-day life and its spiritual manifestations, the vital role of the belief being highlighted also by locating on the ground floor (as base of the existence) the exhibition entitled *The Christian Law*, while the first floor is dedicated to *The Rules of Life*.*

In order to facilitate the understanding of the connection between the museum discourse and the designs proposed during the workshop, we shall mention, briefly, a series of ideas behind every hall of the museum:

Subsol

Sala *Ciuma* – *O instalație politică*: rol de rememorare; recunoașterea importanței cunoașterii și înțelegerii trecutului în procesul de vindecare

Parter – Legea Creștinească

Sala *Crucea* – *Pomul vieții*: forța obiectelor de a-și decupa un loc al lor

Sala *Puterea crucii*: îndepărtarea de materialitate și apropierea de spiritual

Sala *Icoane I*: diferitele înfățișări ale credinței

Sala *Icoane II*: confruntarea directă cu icoana ce invită la repaos și contemplare

Sala *de clasă*: sala de clasă în perioada comunistă vs. postcomunistă

Sala *Frumusețea crucii*: ilustrarea bogăției moștenirii materiale și spirituale

Sala *Fast*: surprinderea fastului care stă în simplitate, în cromatică și ritm; credința care se ascunde în spațiile gestului creator

Sala *Reculegere*: trecerea către o dimensiune contemplativă; reanalizarea sinelui prin prisma traseului de până în acest punct

Sala *Moaște*: suspendarea timpului printr-un obiect atemporal

Sala *Ferestre*: semiobscuritatea ce apropie vizitatorul de obiecte, producând un amalgam de senzații

Sala *Timp*: diferite moduri de exprimare a ideii de timp și semnificațiile acestuia

Etaj – Legea Vieții

Sala *Triumf* – *Salon de artă țărănească*: aglomerare de obiecte ce se transformă într-o „grădină” a obiectelor folosite în viața de zi cu zi

Sala *Locuire*: marcarea ideii de locuire și familie prin intermediul unui obiect cu o semnificație puternică – vatra

Sala *Tipologii* – *Cahle*: creativitate și semnificații atribuite unor obiecte obișnuite

Sala *Casa în casă*: casa tradițională și gospodăria; forța

Basement

The Plague – *A Political Installation hall*: remembrance role; admitting the importance of knowing and understanding the past in the healing process

Ground Floor – The Christian Law

The Cross – *Tree of Life hall*: the virtue of the objects to frame their own place

The Power of the Cross hall: drawing away from materiality and close to spirituality

Icons I hall: different faces of belief

Icons II hall: the direct confrontation with the icon that impels to rest and contemplate

School: the classroom in the communist vs. post-communist days

The Beauty of the Cross hall: illustrating the richness of the material and spiritual heritage

The Splendor hall: remarking the splendor that defines the simplicity, the color and the rhythm; the belief behind the creative gesture

The Meditation hall: passing towards a contemplative dimension; reanalyzing the self through the journey made to this point

The Relics hall: freezing the time through a timeless object

The Windows hall: the dimness that draws the visitor closer to the objects, raising an amalgam of sensations

The Time hall: different ways of expressing the idea of time and its meanings

First Floor – The Rules of Life

The Triumph – *The Hall of Peasant Art hall*: an overcrowding of objects that become a „garden” of objects used everyday

The Living Space hall: marking the idea of habitation and family through a meaningful object – the bake stove

The Typologies – *Tiles hall*: creativity and meaning ascribed to common objects

The House in a House hall: the traditional house and

detaliului de a ilustra întregul

Sala *Hrana*: sacrificiul simbolic pe care îl presupune procurarea hranei

Sala *Haina*: sublinierea relației haină-corp

Sala *Munca – Focul*: procesul de creație surprins prin obiectele prezente în atelierelor meșteșugărești

Sala *Munca – Apa, vântul*: utilizarea forțelor naturii marcată prin obiect

Sala *Laolaltă*: asemănarea în diversitate prin raportarea la popoarele vecine; ideea de comunitate și comuniune

Sala *Minorități*: elemente de identitate la nivelul unor comunități prezente pe teritoriul României

Workshop-ul: puncte de plecare

Înscrierile au fost deschise tuturor studenților, masteranzilor și doctoranzilor interesați de subiect, indiferent de specializare, considerând că o abordare multidisciplinară ar ridica o serie de provocări și dialoguri necesare înțelegerii legăturii dintre arhitectură și discurs și descoperirii unui mod de marcare și transmitere a unor idei puternice în spațiul public.

Începerea workshop-ului a fost precedată de un tur al muzeului, ghidat de Anamaria Iuga (MNȚR), menit să familiarizeze participanții cu principalele elemente ce țin de discurs, dar și să faciliteze surprinderea unor nuanțe, apropierea subiectivă de anumite aspecte, interpretarea și raportarea acestora la concepțiile celorlalți.

Tema inițială nu a impus un mesaj, un amplasament anume, o funcțiune clară, dimensiuni sau suprafețe. Aplicația a avut drept subiect amplasarea, în spațiul public, a unui satelit al *Muzeului Național al Țăranului Român* care să transmită un mesaj publicului larg, în strânsă legătură cu muzeul, cu misiunile și valorile promovate de acesta. Am considerat, totuși, un bun exercițiu identificarea unui teren în zona Pieței Victo-

household; the virtue of the detail to illustrate the whole
The Food that Binds hall: the symbolical sacrifice assumed by the supply of food

The Clothes hall: highlighting the bond between clothes and body

The Work – Fire hall: the creative process guessed through the objects present in the crafting workshops

The Work – Water and Wind hall: marking the use of the forces of nature through objects

The Together hall: resemblance in diversity by reference to the neighboring nations; the ideas of community and togetherness

The Minorities hall: identity elements of communities living on Romanian ground.

The workshop: starting points

The call for registration has been addressed to students, MA students and PhD candidates interested by the subject, regardless of their specialization, considering that a multidisciplinary approach would raise a series of challenges and dialogues necessary for understanding the connection between architecture and discourse and for discovering a way of marking and communicating strong ideas into the public space.

The workshop launching has been preceded by a tour of the museum, guided by Ana Maria Iuga (MNȚR), intended for familiarizing the participants with the main elements of the discourse, and also for facilitating the discovery of nuances, the subjective closeness to some aspects, interpretation and its reference to the conceptions of the others.

The primary theme didn't impose a message, a site, a clear function, dimensions or areas. The application had as subject the emplacement, in the public space, of a satellite of The National Museum of the Romanian Peasant that would communicate a message, strongly connected with the museum, its missions and the values

riei, astfel încât să fie mai ușor de identificat și analizat nu numai legătura conceptuală, ci și fizică, dintre obiectul ce urma a fi propus și muzeul propriu-zis. Într-o primă fază, fiecare participant a ales un teren prin prisma primelor idei pe care și le-a făcut despre muzeu și temă, astfel punctându-se o serie de relațiile la nivel urban ce puteau fi exploatate în continuare.

A doua fază a constat într-o serie de prezentări cu caracter inter- și multidisciplinar ce au vizat diferite aspecte ce țin (direct sau indirect) de spațiul muzeal contemporan. Au fost susținute următoarele prelegeri¹:

Despre muzeele de artă (scopul fiind acela de a familiariza participanții cu aspecte ce țin de complexitatea discursului contemporan muzeal, de legătura și dialogul dintre obiectul expus și arhitectura ce găzduiește expunerea, precum și cu aspecte ce țin de noile provocări în artă și arhitectură ridicate de modul contemporan de concepere și înțelegere a unui spațiu expozițional):

MEOS: Memorie – experimentare – obiect – spațiu în spațiul muzeelor de artă (conf. dr. arh. Françoise Pamfil)

Muzeul de artă contemporană în dilemă. Artă și spațiu (dr. arh. Anca Cioarec)

Despre spațiul public (o analiză a relației dintre spațiul muzeal și spațiul public, prin trimitere la studii de caz):

Sustenabilitate culturală. Arhitectura și spațiul public muzeal (lect. dr. arh. Marina Mihăilă)

Despre configurarea spațiului (o descriere a unor proiecte realizate cu elevii *Colegiului Tehnic de Arhitectură și Lucrări Publice* din București, ce mizau pe o abordare interdisciplinară, multisenzorială, punând sub semnul întrebării limite ale cunoașterii, limitele percepției, dar și limite spațiale; proiectele încurajau

it promotes, to the general public. We considered, nonetheless, that identifying a site near The Victoriei Square would constitute a good exercise, this making easier the identification and inquiry not only of the conceptual bond, but also of the physical connection between the objects that were going to be proposed and the proper museum. In the first phase, each participant chose a site considering their first ideas made about the museum and the theme, thus highlighting a series of urban relationships which could be exploited next.

The second phase comprised a series of inter- and multidisciplinary presentations that followed different aspects (directly or indirectly) regarding the contemporary museum space. The following presentations have been held¹:

About art museums (the aim being that of familiarizing the participants with aspects regarding the complexity of the contemporary museum discourse, of the connection and dialogue between the object exhibited and the architecture that houses the exhibition, as well as with aspects regarding new challenges in art and architecture posed by the contemporary way of conceiving and understanding an exhibition space):

MEOS: Memory – Experimentation – Object – Space in the space of art museums (assoc. prof. PhD. arch. Françoise Pamfil)

The Contemporary Art Museum in dilemma. Art and space (PhD. arch. Anca Cioarec)

About the public space (an inquiry of the relationship between the museum space and the public space, referring to case studies):

Cultural sustainability. The architecture and the public museum space (lect. PhD. Arch. Marina Mihăilă)

About the configuration of space (a description of projects made with the students of *The Technical College of Architecture and Public Works* in Bucharest,

1 Îndrumarea pe proiecte a fost realizată de autoarea articolului de față, împreună cu dr. arh. Letiția Bărbuică. Îi mulțumim, pe această cale, pentru sprijinul acordat.

1 The coordination of the projects was realized by the author, together with arch. PhD Letiția Bărbuică. We thank her, with this occasion, for the support.

raportarea autoreferențială continuă a autorilor la temele propuse)

Relicva și topofilia sa – o relație fenomenologică spațiu-artefact (Horea Domnica Voichița – scenograf, drd. filosofie, prof. la Colegiului Tehnic de Arhitectură și Lucrări Publice).

Workshop-ul: demers

În paralel cu prezentările au avut loc discuții libere de tipul brainstorming în jurul unor întrebări precum:

Care sunt mesajele promovate de muzeu?

Care sunt valorile promovate de muzeu?

Ce v-a impresionat cel mai mult pe parcursul vizitei și de ce?

Ce mesaj legat de muzeu ar trebui să transmită un obiect de arhitectură care urmează a fi amplasat în spațiul public?

Răspunsurile participanților la ultima întrebare au fost notate și grupate în trei liste diferite – lista conceptelor, lista atitudinilor și lista abordărilor (Tabel 1).

Aceste liste au devenit un punct de reper, contribuind la o mai ușoară orientare în multitudinea de soluții posibile în lipsa unor limite clare stabilite prin temă. Am considerat aceste liste a avea o importanță crescută prin subiectivismul alcătuirii lor, prin semnificațiile interpretabile ale fiecărui element notat, prin raportarea diferită a participanților la elementele respective. Întrucât muzeul încuraja confruntarea vizitatorului cu obiectele, am considerat că proiectele ce urmau a fi dezvoltate trebuie, la rândul lor, să ia naștere dintr-o înțelegere proprie, dar negociată.

that aimed a multidisciplinary, multisensory approach, questioning the boundaries of knowledge, the boundaries of perception, but also spatial boundaries; the projects facilitated a continuous self-referential reference of the authors to the proposed themes)

The relic and its topophilia – a phenomenological relationship space-artefact (Horea Domnica Voichița – production designer, PhD. candidate in philosophy, prof. at The Technical College of Architecture and Public Works).

The workshop: approach

In parallel with the presentations there have been free brainstorming talks around questions like:

Which are the messages promoted by the museum?

Which are the values promoted by the museum?

What impressed you the most during the tour and why?

What message related to the museum should communicate an architectural object located in the public space?

The responses of the participants at the last question have been noted and grouped in three different lists – the list of concepts, the list of the attitudes and the list of approaches (Table 1). These lists became points of reference, contributing to a more facile orientation inside the plurality of possible solutions, in the absence of clearly stated boundaries by theme. I considered these lists to have great importance through their subjective elaboration, through the interpretable meanings of each element noted, through the different reference of the participants to these elements.

Since the museum encouraged the confrontation of the visitor with the objects, we considered that the projects to-be must, as well, arise from one's own, but negotiated, understanding.

CONCEPTE / CONCEPTS	ATITUDINI / ATTITUDES	ABORDĂRI / APPROACHES
spațiu de trecere / <i>space of passage</i> spațiu intermediar / <i>intermediary space</i> nevoia de centru / <i>the need of a center</i> intersecție / <i>intersection</i> obiect-exponat / <i>exhibit object</i> memoria orașului / <i>urban memory</i> temporalitate / <i>temporality</i> oră / <i>hora</i> muzeu viu / <i>living museum</i> spiritualitate / <i>spirituality</i> respirație / <i>breath</i> firesc / <i>natural</i>	construirea sensului / <i>building up the meaning</i> căutare / <i>search</i> implicare / <i>implication</i> responsabilitate / <i>responsibility</i> tensiune / <i>tension</i> rânduire / <i>ordering</i> educare / <i>education</i> atmosferă / <i>feeling</i> povestea muzeului / <i>the story of the museum</i> evaluarea vieții cotidiene / <i>valuing the everyday life</i> activare a spațiului public / <i>activating the public space</i> stârnirea curiozității / <i>intriguing</i> distanță de citire / <i>reading distance</i> prezența obiectului / <i>the presence of the object</i> noaptea / <i>in the night</i>	un obiect vs. suită de obiecte / <i>an object vs. a sequence of objects</i> trimitere directă vs. semn de întrebare / <i>direct reference vs. uncertainty</i> direcționare vs. semnal / <i>directing vs. signal</i> interacționare vs. reper vizual / <i>interaction vs. visual landmark</i> obiect obstacol vs. alegerea interacționării / <i>hindering object vs. choosing to interact</i>

Tabel 1 / *Table 1* Concepte, atitudini și abordări posibile, stabilite în urma dezbaterilor / *Concepts, attitudes and possible approaches, established after debates.*

Sursa / *Source*: Sfinteș 2014, 167

Participanții (având pregătire diferită² și aflându-se în ani diferiți de studiu³) au fost împărțiți în cinci grupe mixte, dar echilibrate⁴. Fiecare grupă și-a stabilit amplasamentul și propriul demers, rezumat într-o serie de cinci cuvinte cheie (Tabel 2⁵).

The participants (having different specializations², and being in different years of study³) have been distributed in five mixed, but balanced⁴, groups. Each group decided its site and approach, resumed in a series of five keywords (Table 2⁵).

2 Participanții au fost: 17 studenți ai *Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”* (dintre care o studentă absolventă și a secției de *Fotografie – Videoprocесarea computerizată a imaginii* din cadrul UNARTE), două absolvente ale secției de *Design Ambiental* din cadrul *Facultății de Arte Decorative și Design* (UNARTE), o studentă la secția de *Studii culturale – Etnologie* din cadrul *Universității București*, *Facultatea de Litere*, și o doctorandă în geografie, absolventă a unor studii de licență și master la *Facultatea de Geografie (Universitatea București)*

3 II, IV, V, tineri absolvenți și o doctorandă

4 Fiecare echipă a fost alcătuită din doi studenți la arhitectură în anii mici (II), unul sau doi studenți la arhitectură din anii mai mari (IV, V) și un participant student sau absolvent al altei facultăți

5 Sursa: (Sfinteș 2014, 172)

2 The participants have been: 17 students of *The University of Architecture and Urbanism „Ion Mincu”* (from which a graduate of the *Photography and Time Based Art Department* from UNARTE), two graduates of the *Ambient Design Department* from *The Faculty of Decorative Arts and Design* of UNARTE, a student at the *Cultural studies – Ethnology Department* of *The University of Bucharest*, *The Faculty of Letters* and a PhD. candidate in geography and graduate of bachelor and master studies at *The Faculty of Geography (The University of Bucharest)*.

3 II, IV, V, young graduates and a PhD. candidate

4 Each group had two architecture students in the 2nd year of study, one or two architecture students in the 4th of 5th year of study and a student or graduate of another faculty.

5 Sursa: (Sfinteș 2014, 172)

Analiza ideilor din spatele cuvintelor cheie stabilite subliniază luarea unor atitudini – în consens sau contradictorii, dar luate în calcul la nivelul tuturor echipeilor – față de probleme precum:

- memoria afectivă (colectivă sau personală);
- obiceiurile moștenite din trecut (adresând și problema uitării lor sau problema formei lor actuale);
- valoarea simbolică a instalației propuse;
- implicarea trecătorilor (activă sau pasivă) în construirea sau interpretarea instalației;
- rolul simțurilor și activarea acestora;
- locul și rolul cotidianului în cadrul demersului;
- ideea instalației propuse ca mod de direcționare către muzeu etc.

The analysis of the ideas behind the keywords underlines the appropriation of an attitude – in consensus or contradictory, but considered across all the groups – towards aspects like:

- *the affective memory (collective or personal);*
- *inherited customs (addressing also the problem of their oblivion or the problem of their current form);*
- *the symbolic value of the installation proposed;*
- *the (active or passive) engagement of the passers-by in the construction and interpretation of the installation;*
- *the role of the senses and their activation;*
- *the place and role of the everyday life for the approach;*
- *the idea of the installation as a way of directing towards the museum etc.*

Alexandru Adrian Baciu
Octavian Filer
Oana Corina Mocanu
Eliza Paloș
Anca Nicoleta Vlcea

Cuvinte cheie / Keywords:
traseu / route
educație / education
interacțiune / interaction
scenariu / scenario
descifrare / decodification

Rareș Fotău
Rareș Urzică
Anca-Maria Pănoiu
Ruxandra Grigoraș

Cuvinte cheie / Keywords:
avertisment / warning
selecție / selection
inițiere / initiation
obstacol / obstacle
obiect-poartă / gate object

Oana Dăscăloiu
Theodora Radu
Ana Maria Crăciun
Ștefania Pană

Cuvinte cheie / Keywords:
joc / game
subliminal / subliminal
senzorial / sensorial
culoare / colour
spiritualitate / spirituality

Cristiana Elena Călin
Ștefan Mircea
Sabin-Costin Prodan

Cuvinte cheie / Keywords:
firesc / natural
interacțiune / interaction
ludic / playful
interpretare personală /
personal interpretation
semnal / signal

Elena Ciurchea
Ana-Maria Cojocaru
Lucia Elvira Butnariu
Adrian Alexandru Durlanu
Anca Iulia Tăulescu

Cuvinte cheie / Keywords:
senzații / sensations
timp / time
curiozitate / curiosity
valori pierdute / lost values
spațiu de trecere spre familial /
transition space towards familiar

Tabel 2 / Table 2

Componența fiecărei echipe și cuvintele cheie stabilite / *The members of each team and the keywords they stated.*

Demersul urmat de fiecare echipă în parte a fost foarte important, subliniind modul de înțelegere a unor elemente ce depășesc sfera arhitecturii (încurajând dialogul interdisciplinar), modul de asumare a unor concepte descoperite și negociate, precum și modul de raportare diferită la o serie de elemente comune. Tocmai de aceea am considerat necesară o descriere a întregului proces, pentru a oferi cadrul de citire și înțelegere a proiectelor prezentate în următoarele pagini ale acestei reviste, și a textelor care le însoțesc.

În concluzie

În cadrul acestui workshop s-a pus accent pe ideea de soluție de arhitectură ca proces, aceasta rezultând dintr-o înțelegere profundă a contextului. Participanții au intrat în contact cu muzeul și discursul acestuia, au fost familiarizați cu concepte ce țin de noua muzeologie și au fost încurajați să interpreteze și să transpună mesajele promovate de MNȚR într-un obiect negociat în cadrul fiecărei echipe multidisciplinare. În permanență obiectul în devenire a fost raportat la public prin scenarii ce vizau modul de interacțiune, urmărit de la un prim contact (vizual, de la depărtare), până la contactul fizic, direct (voit, căutat sau neașteptat, întâmplător).

Obiecte de arhitectură sau instalații precum cele propuse în cadrul workshop-ului au un puternic caracter mediator, creând legături puternice între instituții și publicul larg. Existența unor clădiri-satelit face mult mai ușor cunoscute mesajele instituționale, într-un mod informal, mult mai apropiat de public, răspunzând unor nevoi mult mai concrete de ordin cultural, educațional și – poate chiar mult mai important – social. Prin amplasarea în spațiul public, astfel de obiecte sunt puternic conectate cu viața de zi cu zi, devenind inclusiv punți de legătură între un discurs muzeal aparținând – cel puțin teoretic – culturii înal-

The approach followed by each group has been very important, underlining the way of understanding elements that go beyond the sphere of architecture (encouraging an interdisciplinary dialogue), the way of appropriating discovered and negotiated concepts, as well as the different way of relating to common elements. This is the reason why we considered necessary a description of the whole process, in order to set the frame for reading and understanding the projects presented in the following pages of this journal, as well as of the texts that accompany them.

In conclusion

Within the framework of this workshop, the accent has been put upon the idea of an architectural solution as a process, resulting from a deep understanding of the context. The participants made contact with the museum and its discourse have been familiarized with the concepts of the new museology and have been encouraged to interpret and translate the messages promoted by MNȚR into an object negotiated inside each multidisciplinary group. The object to-be has been permanently related to the public through scenarios that imagined the way of interaction, following it from a first (visual, from afar) contact, to the physical, direct contact (deliberate, searched for or unanticipated, incidental).

Architectural objects or installations like those designed during this workshop have a strong mediating character, creating strong connections between institutions and the general public. The existence of satellite-buildings makes institutional messages much easier known, in a non-formal, closer to the public way, answering to much more concrete cultural, educational and – maybe quite more important – social needs. By their emplacement in the public space, such objects are strongly bonded with the every-day life, becoming also bridges between a museum discourse pertaining – at least

te, adresat celor cunoscători și publicul larg ce nu se încadrează neapărat în categoria vizitatorilor din varii motive.

Leșirea muzeelor în stradă prin intermediul unor activități diverse ridică o provocare arhitecturii. Rezultatele workshop-ului au demonstrat că aceasta poate însoți noile tendințe muzeologice de depășire a limitelor și poate chiar contribui la transmiterea mesajelor, fiind, prin însăși forma obiectului propus, parte a instituției ca întreg.

theoretically – to high culture, addressed to the connoisseurs, and the general public that is not necessarily part of the category of visitors from various reasons.

The museums that go out into the street through various activities challenge the architecture. The results of the workshop demonstrated that it can accompany the new museology tendencies of going beyond boundaries and it can also contribute to the communication of messages, being, through the form of the object designed alone, part of the institution as a whole.

Bibliografie / Bibliography

BARRETT, Jennifer, *Museums and the Public Sphere*, ed. I. Wiley-Blackwell, 2011

BERNEA, Horia, *Câteva gânduri despre muzeu, cantități, materialitate și încrucișare*, Editura Ars Docendi, 2001

BERNEA, Horia, NICOLAU, Irina, HULUȚĂ, Carmen, *Câteva gânduri despre muzeu, cantități, materialitate și încrucișare / Dosar sentimental*, Editura Ars Docendi, 2001

BOLLO, Alessandro, DAL POZZOLO, Luca, „Analysis of Visitor Behaviour inside the Museum: An Empirical Study.” în *Proceedings of the 8th International Conference on Arts and Cultural Management*. Montreal, 2005

http://neumann.hec.ca/aimac2005/PDF_Text/BolloA_DalPozzoloL.pdf.

MACDONALD, Sharon, „Expanding Museum Studies: An Introduction.” în *A Companion to Museum Studies*, Sharon MacDonald (ed.), 1–12. Blackwell Companions in Cultural Studies. Cornwall: Blackwell Pub., 2006

MASON, Rhiannon, „Cultural Theory and Museum Studies.” în *A Companion to Museum Studies*, Sharon MacDonald (ed.), 17–32. Blackwell Companions in Cultural Studies. Cornwall: Blackwell Pub., 2006

NICOLESCU, Costion, f.d. „Destinații Culturale › Masă Rotundă: Horia Bernea, Andrei Pleșu, Gabriel Liiceanu, Pr. C. Coman.”

<http://destinatii.liternet.ro/articol/89/Costion-Niculescu/Masa-rotunda-Horia-Bernea-Andrei-Plesu-Gabriel-Liiceanu-Pr-C-Coman.html>.

RAVELLI, Louise. 2006. *Museum Texts: Communication Frameworks*. ed. I. Taylor & Francis e-Library.

SFİNTEȘ, Anda-Ioana, „Spații-limită în antropologia arhitecturală”, Teză de doctorat, București: Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu”, 2014

VERGO, Peter, „Introduction.” în *The New Museology*, Peter Vergo (ed.), ed. a VI-a. Reaktion Books, 2006